

VI. Partea aplicativă: trăirea în dragoste –12:1-15:13 –

O jertfă vie

Primele două versete ale capitolului 12 realizează trecerea spre partea aplicativă a cărții. Partea aplicativă ne va aduce aminte că ținta poruncii este dragostea. Pentru a împlini această poruncă este nevoie de două lucruri: de *disponibilitate* și de *discernământ*. Primele două versete din Romani subliniază tocmai aceste două elemente. Astfel, primul verset se focalizează asupra ideii de disponibilitate. Pentru a fi disponibil la dragoste ai nevoie mai întâi de o motivație puternică. Această motivație este în viziunea lui Pavel îndurarea lui Dumnezeu.

Capitolul 11 se încheie cu un apogeu al îndurării lui Dumnezeu. Dar de fapt, toate cele 11 capitole scrise până acum înalță îndurarea și harul lui Dumnezeu. Dumnezeuul creionat de teologia paulinică este un Dumnezeu plin de milă și îndurare, este același Dumnezeu al dragostei care i S-a revelat lui Moise pe stâncă.

Îndurarea Sa se face cunoscută în Romani încă din primele capitole. Îndurarea lui Dumnezeu se vede mai întâi în faptul că El S-a revelat omului. Da, El s-a descoperit omului prin cei trei mari martori: **creația, conștiința și Scriptura**. Bogățiile îndurării Sale din Romani strălucesc apoi prin răbdarea pe care o are Dumnezeu cu o lume care îi întoarce spatele. Deși L-a cunoscut ca Dumnezeu, lumea nu L-a proslăvit ca Dumnezeu, ci L-a urât și nu L-a vrut. Minteia li s-a întunecat și s-au umplut de orice fel de fărădelege. Fiecare fărădelege este un mesaj clar către Dumnezeul Creator: „Nu te vrem, Tiranule, lasă-ne în pace!”. Dacă Dumnezeu le-ar asculta cererea și ar pleca definitiv din Creație și i-ar lăsa astfel de tot în pace, aceasta nu ar însemna altceva decât trimiterea omenirii în iad, în spațiul absenței lui Dumnezeu. Dar Dumnezeu este îndelung răbdător și își amână revărsarea violentă a judecății Sale. El suportă cu răbdare o lume stricată și vrednică de moarte.

Dar Domnul îndurărilor nu doar că amână revărsarea mâniei sale, ci și găsește o soluție pentru mântuirea celor păcătoși și vrednici de iad. Soluția sa, singura soluție de altfel, este cea a harului în care Fiul lui Dumnezeu moare în locul omenirii, iar lumea poate primi neprihănirea prin credință, ca pe un dar nemeritat. Dumnezeu își plătește Sieși prețul răscumpărării omului și poate declara drept și curat pe cel murdar și întinat. Aici, îndurarea lui Dumnezeu depășește orice imaginație și ne ia pur și simplu prin surprindere. Dumnezeu este un Dumnezeu al vieții și, astfel, soluția harului Său este mai mare decât cumplita problemă a păcatului în lume. Izvorul vieții deschis de îndurarea lui Dumnezeu este infinit mai mare decât cel al morții deschis de răzvrătirea omului. Îndurarea lui Dumnezeu nu strălucește doar în procesul îndreptării celui ce crede, ci și în procesul sfințirii acestuia. Dumnezeu în marea Sa îndurare îi dăruiește celui lipsit de merite Duhul Său care îl împuternicește să biruiască îndemnurile firii pământești și să trăiască o viață nouă spre slava lui Dumnezeu. Dar îndurarea lui Dumnezeu nu se oprește aici. Ea pregătește pentru cei credincioși un trup nou și o creație nouă în care va locui neprihănirea. Ba mai mult, aceștia nu vor fi doar mântuiți, dar și proslăviți. Nu doar că vor intra în Împărăția cerurilor, dar vor intra în slavă, ca împărați, purtând în ei slăvitul chip al Marelui lor Împărat: Isus Hristos!

Rolul lui Israel în planul lui Dumnezeu ne descoperă fațete noi ale îndurării lui Dumnezeu. Descoperim disponibilitatea lui Dumnezeu de a primi înapoi pe cel care, deși a

gustat din îndurarea Sa, I-a întors spatele fără temeii. Iată că chiar cel care leapădă această îndurare mai poate fi primit înapoi. Și nu doar că mai poate fi primit înapoi, dar Domnul se implică activ pentru recuperarea lui (trezirea Neamurilor are ca scop stărnirea geloziei lui Israel). Și această îndurare nu este limitată, nu este doar pentru Israel, ea este pentru toate Neamurile, căci Dumnezeu a închis pe toți în neascultare ca să Se îndure de toți!

Îndurarea lui Dumnezeu care descoperă, rabdă, jertfește, îndreptățește, sfințește, aduce la slavă, recuperează și este pentru toți, este motivația suficientă și necesară pentru a împlini porunca dragostei. De fapt, noi nu facem altceva decât să răspundem cu dragoste la dragostea Sa pentru a rămâne și crește în ea! Noi putem iubi, doar pentru că El ne-a iubit mai întâi. În măsura în care cunoaștem și experimentăm harul și îndurarea lui Dumnezeu, în această măsură vom putea iubi și noi la rândul nostru.

Pentru a reliefa trăirea în dragoste, Pavel folosește metafora jertfei. La Cort evreii pentru a se închina aduceau tot felul de jertfe de bun miros Domnului. Ritualul era însă de așa natură ca evreul să priceapă că, de fapt, viața lui era jertfa pe care o aștepta Dumnezeu și care putea aduce bucurie și o satisfacție Marelui Creator! În Noul Legământ nu mai aducem jertfe animale, însă suntem chemați în continuare să aducem trupurile noastre ca o jertfă vie, plăcută Domnului. Metafora jertfei este foarte bine aleasă. Ea subliniază câteva aspecte foarte importante. Ea ne aduce aminte că mulțumirea și închinarea noastră trebuie să cuprindă toată viața noastră. După cum jertfa animală din vechime aparținea în întregime Domnului și adesea ardea în întregime pe altar, la fel viața credinciosului trebuie închinată în întregime Domnului. Doar dacă închinarea noastră cuprinde toată viața noastră, ea va fi plăcută lui Dumnezeu. Un alt element surprins de metafora jertfei este cel al curăției. Pavel precizează ca jertfa trebuie să fie sfântă. După cum în vechime jertfa trebuia să fie fără cusur, la fel și acum, închinarea noastră trebuie să se scalde în curăție și sfințenie. Atunci când ne închinăm Domnului cu păcatul pe noi, suntem de fapt o urâciune înaintea Lui. Iată de ce în vechime foarte des, arderea de tot era precedată de o jertfă de ispășire, și chiar arderea de tot cuprinde în sine dimensiunea ispășirii păcatului (vezi cartea Levitic). Jertfa accentuează și necesitatea suferinței. La fel cum animalul ardea pe altar ardem și noi în noi înșine când împlinim legea dragostei. Împlinirea poruncilor aduce cu ea lepădare de sine, iar lepădarea de sine înseamnă cel mai adesea suferință. Dacă așteptăm o închinare spontană, de la sine, naturală, lipsită de împotrivirile firii pământești, de necesitatea lepădării de sine, de luptă și durere, vom aștepta în van. Metafora jertfei oglindește și satisfacția pe care o are destinatarul jertfei: Dumnezeu Însuși. După cum în vechime jertfa era de bun miros Domnului, tot așa și acum jertfa vie a celor credincioși este plăcută înaintea lui Dumnezeu. Cunoașterea acestei satisfacții și a bucuriei lui Dumnezeu când noi ascultăm de El reprezintă o motivație esențială pentru cel credincios. În concluzie, temelia disponibilității celui credincios de a sluji Domnului reprezintă cunoașterea profundă a îndurării fără a margini a Creatorului.

Dar disponibilitatea nu este suficientă în sine. Este nevoie și de discernământ. Poți avea o mare disponibilitate de a face voia lui Dumnezeu, dar să ai un discernământ deficitar. De aceea Pavel adaugă al doilea verset din Romani 11 care insistă pe necesitatea transformării minții noastre. Chipul veacului acestuia ne propune o grilă de interpretare a realității care izvorăște din firea pământească a oamenilor și care deci se opune voii lui Dumnezeu. Cu toate acestea, deoarece cei din jurul nostru care trăiesc în firea pământească reprezintă majoritatea și deoarece și noi înșine purtăm în noi o fire pământească, paradigma de gândire propus de acest veac exercită o presiune teribilă asupra minții celui credincios.

Soluția pe care o propune Pavel este o luptă permanentă în care nu trebuie să încetăm în a ne opune acestei presiuni malefice și în a ne înnoi mereu mintea prin Cuvântul lui Dumnezeu.

Doar o perseverență neîntreruptă în acest exercițiu spiritual ne va ajuta să deosebim bine voia lui Dumnezeu.

Și când Pavel folosește această expresie nu se referă doar la faptul de a ști care este voia lui Dumnezeu (deși și acesta este un pas extrem de important), dar și la faptul de a fi convinși că această voie este bună, plăcută și desăvârșită. Cu alte cuvinte, cel credincios trebuie să înțeleagă nu doar ce vrea Dumnezeu de la el, ci și de ce vrea Dumnezeu acel lucru, care este rațiunea din spatele poruncilor Sale. Cel credincios umblă prin credință, dar cu cât înaintează pe calea credinței are șansa de a experimenta beneficiile împlinirii voii lui Dumnezeu și va deveni din ce în ce mai convins că această voie este bună, adică lucrează spre binele lui, dar și spre binele tuturor celorlalți din jurul lui. Și astfel, va înțelege de ce voia lui Dumnezeu este plăcută înaintea Cerului, și va deveni și o plăcere și desfătare pentru el. Și în cele din urmă, după mai multe experiențe și mai multă perseverență în procesul înnoirii minții, va descoperi că voia lui Dumnezeu este desăvârșită, adică perfectă, adică nu doar că lucrează în general spre bine, ci că tot timpul lucrează spre bine, și nu spre un bine oarecare sau un bine foarte mare, ci mereu și mereu spre cel mai mare bine posibil.

Cele două axe spirituale ale creșterii în asemănarea cu Hristos sunt disponibilitatea și discernământul. Atunci când cel credincios este performant în ambele domenii creșterea lui spirituală este uimitoare și nimic nu-i mai poate sta în cale.

Slujirea după dar

Primul domeniu concret al ascultării de Dumnezeu pe care îl alege Pavel este slujirea după dar. În acest context Pavel sesizează două pericole: pericolul supralicitării importanței propriului dar spiritual și pericolul defocalizării. În contextul slujirii, există o tendință în noi, de a avea gânduri mai înalte decât se cuvin. Pavel nu vorbește aici despre mândrie, ci în special despre lipsa de cumpătate, despre o autoevaluare eronată. El nu ne îndeamnă la smerenie (opusul mândriei) ci la cumpătate, la o evaluare corectă a propriei slujiri. Această evaluare, pentru a fi corectă, trebuie să fie în armonie cu măsură de credință pe care a împărțit-o Dumnezeu fiecăruia. Dar ce înseamnă măsura de credință? Să se refere ea la disponibilitate de a-l crede pe Dumnezeu? Contextul imediat din Romani 12 se pare că invalidează o astfel de interpretare. Măsura de credință se leagă mai degrabă de darurile spirituale pe care le împarte Dumnezeu celor credincioși. Dar și în acest context această expresie poate avea cel puțin două sensuri distincte: ar putea fi vorba de modalitatea concretă de manifestare a credinței (și atunci măsura de credință s-ar confunda cu darul spiritual) sau capacitatea de manifestare a credinței (și atunci măsura de credință s-ar referi la dimensiunea și impactul unui dar; aceasta înseamnă că, deși sunt doi oameni care au același dar, unul poate avea un impact mai mare în slujire deoarece are o măsură mai mare a credinței). Oare pe care din cele două sensuri îl are în vedere Pavel? Și aici apare dilema de interpretare: dacă citești doar versetul trei, al doilea sens pare a fi cel vizat, însă dacă citești explicațiile din versetele 4 și 5, ai impresia că Pavel se referă de fapt la primul sens. Dilema este cu atât mai mare cu cât ambele sensuri propun teme teologice adevărate și pertinente.

Versetul 4 începe cu „căci”, fapt ce îmi sugerează o legătură directă între versetul 3 și ce urmează. De fapt, versetele 4, 5 și 6 motivează, explică afirmația din 3. Luând în considerare această observație, înclin să cred că Pavel folosește expresia măsură de credință pentru a reliefa modalitatea specifică de manifestare a credinței.

El preferă această expresie decât cea de „dar spiritual” pentru a evidenția mai bine

legătura dintre slujire și credința mântuitoare. El ne-a argumentat deja că mântuirea este prin har, doar prin credință. Însă tot el, vrea să ne comunice că această credință nu poate fi pasivă, nu poate rămâne ascunsă. Ea trebuie să fie activă în slujire și să pună în negoț darurile pe care le-a împărțit Dumnezeu după voia Sa.

Pavel sesizează pericolul supralicitării importanței propriului dar spiritual, precum și cel al competiției între diferite lucrări. Pentru a preveni acest pericol, el înalță metafora trupului. Metafora trupului ne învață mai întâi că este o normalitate să avem slujbe diferite în Biserică. Nu putem avea toți aceeași slujbă. Diversitatea darurilor este o normalitate, o necesitate și o binecuvântare. În același timp, această minunată metaforă ne amintește faptul că, deși sunt multe slujbe, există o legătură foarte strânsă între acestea și impactul și eficiența sunt date de toate slujbele împreună. Noi, avem slujbe diferite, dar suntem una în Hristos, și slujim împreună pentru înaintarea Evangheliei Sale. Astfel, unele slujbe nu pot fi neglijate în detrimentul altora și nici invers, deoarece toate sunt de neapărată trebuință și impactul este dat nu doar de câteva slujbe ci de armonia și colaborarea dintre acestea. Astfel, competiția și invidia reprezintă un non-sens în Biserică. Noi formăm un trup și suntem fiecare în parte mădulare unii altora. Această ultimă expresie subliniază că darul primit de la Dumnezeu nu este pentru folosul meu, ci pentru folosul celorlalți. El nu reprezintă mijlocul prin care pot să mă înalț pe mine deasupra celorlalți, ci mijlocul prin care pot sluji pe frații mei și îmi pot manifesta dragostea față de ei. Și la fel stau lucrurile cu darurile spirituale ale celor din jur. Să fii gelos pe cei cu daruri diferite este o prostie, căci acele daruri sunt de fapt pentru mine. Ele rezează lucrarea lui Dumnezeu spre binele meu. Metafora trupului ne vindecă inimile de boala supralicitării propriului dar, de cea a neglijării și desconsiderării propriei măsuri de credință, de competiție și invidie, de mândrie și afirmare de sine, de individualism și egoism.

În Biserică nu apare doar pericolul supralicitării unor daruri spirituale. Supralicitarea unor daruri aduce cu sine și ispita desconsiderării altor daruri. Dacă într-o biserică predicarea este idolatrizată, ce se întâmplă cu perspectiva importanței celorlalte daruri? Dacă slujirea prin muzică este vârful de lance, cum sunt privite celelalte slujbe? În mod inevitabil, înălțarea doar anumitor daruri va cauza desconsiderarea directă sau indirectă a celorlalte daruri duhovnicești. Și atunci, cei care vor avea aceste daruri desconsiderate vor experimenta capcana defocalizării: ei nu se vor ține de slujba lor și nu o vor face cu bucurie, ci mereu vor tânji spre alte slujbe și chiar vor experimenta slujirea în lucrările mai apreciate. De aceea, Pavel insistă că cine are o slujbă să se țină de slujba lui. Mereu și mereu apare acest pericol al defocalizării în slujire. Unii tânjesc după alte daruri, unii se implică în prea multe lucruri deodată, iar alții se plictisesc repede și încearcă tot timpul o slujire nouă. Dar Dumnezeu ne poruncește prin Pavel ca să slujim după dar, ca să ne ținem de slujba pe care ne-a încredințat-o Dumnezeu.

A te ține de slujba ta înseamnă ca:

- Energiile și timpul alocat slujirii în Biserică să fie focalizate în proporție foarte mare către aria ta specifică de slujire.
- Să fii constant în slujire și să nu îți schimbi slujba la fiecare trei luni.
- Să te implici cu inimă largă, cu râvnă și cu bucurie în slujba ta, netânjind după alte daruri și învingând monotonia și rutina.
- Să îți îmbunătățești mereu slujirea: să faci mai bine azi ceea ce ai făcut ieri, să fii mai eficient și calitatea slujirii tale să crească mereu.
- Focalizarea în slujire să fie motivată de înțelegerea metaforei trupului și nu de supralicitarea importanței propriului dar spiritual.

Trăim într-un secol foarte aglomerat în care timpul ni se scurge printre degete. Cu atât mai mult ni se cere să fim înțelepți și să ne ținem de slujba noastră. La început poate facem de toate în Biserica Domnului, sau mai multe, dar trebuie să vină timpul în care să luăm decizia de a renunța la anumite activități pentru a ne focaliza asupra slujbei care pune în negoț darul primit de la Dumnezeu. Cum anume decid în ce slujire să mă implic? De obicei trebuie să țin cont de două lucruri: darurile personale și nevoia Bisericii. Slujirea mea trebuie să pună în valoare nu darurile pe care nu le am, ci cele pe care le am. Dacă sunt „ochi” nu voi scrie cărți, iar dacă sunt „mână” nu voi privi prin binoclu. Care sunt semnele care autentifică un dar spiritual? Îndemânarea și pasiunea personală, precum și confirmarea din partea celorlalți. Un dar presupune o abilitate deosebită într-un anumit domeniu. Aceasta înseamnă că eu pot obține în mod natural performanțe mai mari în acel domeniu. Când Mozart a făcut cunoștință cu pianul au și luat naștere niște melodii. Când eu am întâlnit pianul m-am băgat sub el pentru a mă ascunde de prietenii mei de joacă. De regulă, darurile pe care le avem ne provoacă plăcere și pasiune. Cu toate acestea sunt și situații în care din diverse motive, pasiunea este inhibată și amorțită. Confirmarea din partea trupului pare să rămână criteriul cel mai important. Darul este dat în cele din urmă spre folosul celorlalți. Dacă darul există cu adevărat el va folosi într-adevăr celor din jurul meu și ei vor confirma acest lucru.

Însă nu pot ține seama doar de darurile mele atunci când iau decizia de a intra într-o lucrare specifică din Biserică. De regulă, avem mai multe daruri. Este de dorit să descoperim darul principal și să slujim pentru el. Dar pot fi situații când acele nevoi care corespund darului meu principal să fie deja împlinite în Biserică, dar să fie alte nevoi neîmplinite care corespund altor daruri personale. Ce voi face atunci? Voi alege acele lucrări în care nevoia este mai mare și mai puțin acoperită. Deci, nu pot ține cont doar de darurile mele, ci și de nevoile Bisericii în care slujesc. Uneori o persoană poate sluji prin voce în închinarea Bisericii, deși nu are o voce extraordinară și el este mai abilitat în a conduce un grup de studiu biblic. Dar pentru o perioadă el va sluji în acest fel deoarece nu este nimeni care să îl înlocuiască în această slujbă, pe când, în ce privește conducerea grupurilor de studiu, sunt deja alți frați cu dar implicați acolo. Însă cu trecerea timpului, când vor apărea persoane cu daruri deosebite în domeniul vocal el se va putea retrage și să se focalizeze în slujire în armonie cu darul său principal.

Vorbind despre focalizarea în slujire nu pot să mă gândesc la câteva aspecte din slujirea din Biserica Neemia. Și cred că un pas important în creșterea calității slujirii noastre va fi atunci când liderii grupurilor de casă nu vor fi și lideri ai unor grupuri de slujire și nu se vor implica constant și în alte slujiri. Mă refer la slujitorii bisericilor de casă care nu sunt full-time în lucrare. Timpul este foarte mic, iar slujirea unui grup de casă necesită foarte multă implicare. Deocamdată această schimbare nu este posibilă deoarece ar rămâne nevoi neîmplinite în alte domenii, dar în viitor, când numărul slujitorilor se va înmulți, cred că acesta va fi drumul pe care va trebui să pășim.

Dragostea să fie fără prefăcătorie

La fel ca în 1 Corinteni 12-13, după ce Pavel vorbește despre slujirea după dar, tratează motivația care ar trebui să fie în spatele slujirii noastre: dragostea. Și la fel ca în 1 Corinteni 13, Pavel subliniază niște caracteristici concrete ale dragostei autentice. În partea aplicativă din Romani, se evidențiază cu claritate laitmotivul dragostei. Parcă Pavel ar vrea să ne spună, că de fapt, singurul lucru pe care îl așteaptă Dumnezeu de la noi este dragostea. Dumnezeu este

dragoste și roada mult așteptată de la fii Lui este tot dragostea.

Nu atât o viață dreaptă și fără compromis, nu atât o implicare fără ezitare în slujire și misiune, cât o inimă plină de iubire, iată ce așteaptă Dumnezeu. Primele 11 capitole au fost scrise de Pavel cu scopul de a ne umple de îndurarea și dragostea lui Dumnezeu, pentru ca și noi la rândul nostru să ne iubim unii pe alții așa cum ne-a iubit El. Dumnezeu nu este impresionat de lucrări mari, de o organizare perfectă, de un comportament fără compromis, politicos și civilizată, ci El își găsește plăcerea doar într-o dragoste neprefăcută.

Pavel insistă ca dragostea să fie fără prefăcătorie. Pe Dumnezeu nu îl mulțumește un comportament exterior care să imite dragostea, ci El dorește să vadă în noi acea dragoste autentică pe care Isus a trăit-o pe pământ. Noi putem mima dragostea doar din simplul motiv că știm că Dumnezeu și ceilalți din jurul nostru așteaptă de la noi această roadă. Pe oameni îi mai putem păcăli, dar pe Dumnezeu în nici un caz. Tragedia este că ne putem păcăli chiar pe noi înșine. Fiind conștient de acest pericol, Pavel așterne pe hârtie câteva manifestări concrete ale dragostei autentice, tocmai pentru a nu o confunda cu imitațiile noastre înșelătoare.

Este interesant faptul că pasajul despre dragoste este așezat după cel despre slujirea după dar în trupul lui Hristos. Dacă ținta poruncii este dragostea și dacă acesta este mesajul central al părții aplicative din Romani, este chemarea la o iubire cristică, atunci nu era firesc ca Pavel să înceapă partea aplicativă înălțând roada dragostei? Ar fi mai multe variante de răspuns la această întrebare. Prima ar fi faptul că pasajul 12:3-8 nu are rolul doar de a sublinia importanța focalizării în slujire, dar și de a creiona metafora trupului. Creștinul este chemat să slujească în cadrul Bisericii lui Hristos. El nu poate fi un individualist sau un solitar. El își aduce jertfa slujirii sale pe altarul Bisericii. Astfel, înainte de a vorbi despre roada dragostei, Pavel ne amintește care este cadrul legitimat de Dumnezeu în care trebuie și poate apărea această minunată roadă. A doua variantă ar fi aceea că, de fapt, 12:3-16 este un singur pasaj care susține tema slujirii din dragoste. Această slujire are două fațete: fațeta slujirii specifice după dar și fațeta slujirii în general, într-o multitudine de situații și contexte distincte. A treia variantă afirmă faptul că 12:3-8 alături de problematica slujirii după dar tratează și pericolul defocalizării. Pavel insistă de șapte ori ca cel credincios să se focalizeze în slujirea după darul primit. Această insistență trage un semnal de alarmă și ne ajută să deducem că pericolul defocalizării este unul foarte mare pentru cel credincios. Acest pericol al defocalizării nu se manifestă însă doar în contextul specific al slujirii după dar, ci și în cel general al trăirii în dragoste. Logica ar putea fi: dacă în contextul specific al slujirii după

dar este un război spiritual intens și un imens pericol al defocalizării, cu atât mai mult găsim acest pericol în contextul mai amplu al vieții creștine și al chemării rodirii în dragoste. Și observăm într-adevăr faptul că după ce încheie pasajul care prezintă caracteristicile unei iubiri neprefăcute Pavel tratează câteva pericole de defocalizare. Cel credincios este chemat să iubească, să își investească tot timpul, toate energiile și toate resursele pentru a aduce în lume roada dragostei. Dar el este ispitit să își folosească resursele și energiile pentru:

- A se răzbuna și a-și face dreptate (12:17-21)
- A schimba stăpânirile politice și sociale (13:1-14)
- A schimba convingerile fraților lui (14:1-15:13)

Cred că cele trei variante nu se exclud. Astfel am putea propune următoarea structură pentru partea aplicativă din Romani:

1. 12:1-2 – face legătura între secțiunea teologică și cea practică; cel credincios este

chemat să își aducă trupul ca jertfă spre slava lui Dumnezeu, pentru acesta el are nevoie de două lucruri: de disponibilitatea (care izvorăște din cunoașterea îndurării lui Dumnezeu) și de discernământ (care izvorăște dintr-o permanentă înnoire a minții).

2. 12:3-16 – Este înălțată slujirea în dragoste. Slujirea în dragoste are două fațete: slujirea după dar și slujirea în general, iar singurul cadrul legitim pentru manifestarea acestei slujiri este trupul lui Hristos. În același timp ne este semnalat marele pericol al defocalizării.

3. 12:17-15:13 – Pavel tratează pe rând câteva surse de defocalizare a celui credincios de la împlinirea mării porunci. Cel credincios este ademenit în permanență de cel rău să nu își mai investească timpul și energiile în a rodi cât mai multă dragoste, ci în a se răzbuna, în a schimba autoritățile puse de Dumnezeu, în a-și construi o neprihănire personală înstrăinată de har, în a schimba convingerile fraților lui.